Euroopan parlamentti
2024-2029

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

2025/2145(DEC)

6.2.2026

LAUSUNTO

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024, pääluokka III – Komissio ja toimeenpanovirastot sekä yhdeksäs, kymmenes ja yhdestoista Euroopan kehitysrahasto
(2025/2145(DEC))

Valmistelija: Romana Tomc

PA_NonLegDec

LAUSUNTO

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavan päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024 ja toimielinten vastaukset sekä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukset,

1. panee tyytyväisenä merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen puhtaan lausunnon, jonka mukaan EU:n vuoden 2024 konsolidoitu tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot unionin taloudellisesta asemasta vuoden lopussa;

2. panee merkille, että maksattamatta olevien sitoumusten kokonaismäärä oli vuoden 2024 lopussa 507,4 miljardia euroa, mukaan lukien Next Generation EU -väline, ja toteaa, että se on vähemmän kuin ennätyksellinen 543 miljardia euroa vuonna 2023 mutta 33,5 miljardia euroa enemmän kuin komissio arvioi kesäkuussa 2024;

3. panee merkille, että tilintarkastustuomioistuimen arvio monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeen 2 ”Koheesio, palautumiskyky ja arvot” virhetasosta laski 5,7 prosenttiin vuonna 2024 (9,3 prosenttia vuonna 2023) mutta ylittää silti edelleen kahden prosentin olennaisuusrajan, minkä vuoksi tilintarkastustuomioistuin antoi kielteisen lausunnon talousarviomenojen laillisuudesta ja sääntöjenmukaisuudesta; panee merkille, että tämän otsakkeen menot ovat edelleen suuririskisiä, koska ne perustuvat korvauksiin ja koska säännöt ovat monimutkaisia, ja että pääasialliset kvantifioidut virhetyypit olivat tukeen oikeuttamattomat kulut ja hankkeet, julkisten hankintamenettelyjen sääntöjenvastaisuudet ja olennaisten liiteasiakirjojen puuttuminen; kehottaa tehostamaan toimia virhetason pienentämiseksi erityisesti uuden rahoituskauden aikana sekä panee merkille tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen, jonka mukaan varojen maksutavan monimutkaisuus vaikuttaa virheriskiin;

4. pitää erittäin valitettavana, että komission ennusteiden mukaan koheesiopolitiikan rahastojen sitoumuksia vapautetaan 2,7 miljardia euroa vuosina 2025–2027, mikä on lähes seitsemän kertaa enemmän kuin vuonna 2022 ennustettiin; panee huolestuneena merkille, että näiden varojen yleinen käyttöaste oli vain viisi prosenttia vuoden 2024 loppuun mennessä, kun se edellisen monivuotisen rahoituskehyksen[1] vastaavassa vaiheessa oli 14 prosenttia; muistuttaa, että tämä johtuu jatkuvasta alhaisesta käyttöasteesta, ja kehottaa siksi jäsenvaltioita varmistamaan näiden varojen nopeutetun käytön; korostaa, että komission olisi määritettävä tapoja, joilla jäsenvaltioita autetaan nopeuttamaan EU:n rahastojen, erityisesti yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen soveltamisalaan kuuluvien yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen, käyttöä moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti; panee tässä yhteydessä merkille äskettäin hyväksytyt lainsäädäntöehdotukset, jotka koskevat koheesiopolitiikan

[1] Yhteenveto EU-tarkastuksesta 2024, Euroopan tilintarkastustuomioistuin

rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 annettuja asetuksia[2] ja jotka voisivat auttaa vähentämään näiden varojen vapauttamiseen liittyvää riskiä;

5. muistuttaa, että alaotsakkeen 2 a ”Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus” menoilla pyritään vähentämään eroja EU:n jäsenvaltioiden ja alueiden välillä; korostaa EU:n koheesiopolitiikan merkitystä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja sen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon ja yleistavoitteiden saavuttamisen tukemisessa; korostaa, että EU:n koheesiopolitiikalla edistetään merkittävästi EU:n työllisyys-, sosiaali-, koulutus- ja osaamispolitiikkaa, myös rakenneuudistuksia näillä aloilla;

6. muistuttaa ESR+:n merkityksestä, sillä sen avulla pyritään varmistamaan korkea työllisyys, oikeudenmukainen sosiaalinen suojelu, osaava ja sopeutumiskykyinen työvoima sekä yhteiskuntien osallistavuus, mikä on keskeistä köyhyyden poistamisen kannalta; panee merkille, että inflaatio vaikutti hidastumisestaan huolimatta edelleen unionin vuoden 2024 talousarvioon, mikä lisäsi kustannuksia ja heikensi määrärahojen todellista arvoa ja ESR+:n vaikuttavuutta; korostaa, että ESR+:n nykyinen talousarvio ei missään tapauksessa riitä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamiseen; painottaa, että EU:n sekä kansallisten ja alueellisten toimielinten on annettava ESR+:lle jatkuvaa taloudellista ja poliittista tukea sen tavoitteiden saavuttamiseksi tulevina vuosina; korostaa, että on tärkeää ottaa kentällä toimivat kansalaisjärjestöt ja työmarkkinaosapuolet mukaan ESR+:sta rahoitettavien toimien täytäntöönpanoon; kehottaa komissiota palkkaamaan päiväkotien työntekijät suoraan palvelukseensa ja siten varmistamaan heille hyvät työolot ja vakaat työsuhteet;

7. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on kehittänyt sitovien velvoitteidensa mukaisesti ja parlamentin sitä toistuvasti vaadittua pilottimenetelmän, jolla seurataan ja mitataan sukupuolten tasa-arvoon liittyviä menoja ohjelmien tasolla vuosia 2021–2027 koskevassa monivuotisessa rahoituskehyksessä, jotta voidaan lisätä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista komission talousarvioprosessissa ja parantaa sitä, miten politiikkatoimien suunnittelulla ja resurssien kohdentamisella edistetään sukupuolten tasa-arvoon liittyviä tavoitteita;

8. pyytää komissiota panemaan kaikki jäljellä olevat tilintarkastustuomioistuimen suositukset mahdollisimman pian täytäntöön;

9. muistuttaa, että EU:n varojen käytön seuranta on tärkeää, jotta varmistetaan EU:n taloudellisten etujen suojaaminen; kehottaa komissiota kaikilta osin hyödyntämään sen käytettävissä olevia välineitä ja puuttumaan todelliseen vaaraan siitä, että Euroopan unionin arvoja ja oikeusvaltioperiaatetta rikotaan vakavasti; palauttaa tässä yhteydessä mieliin komission lausuman, joka on liitetty asiaa koskevaan koheesiopolitiikan väliarviointiin/tarkistukseen.

[2] COM(2025)0123 ja COM(2025)0164

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	28.1.2026
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 36 –: 6 0: 5

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

36	+
NI	Branislav Ondruš
PPE	Pascal Arimont, Andrzej Buła, David Casa, Henrik Dahl, Sérgio Humberto, Martine Kemp, Miriam Lexmann, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Fernando Navarrete Rojas, Giusi Princi, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Romana Tomc
Renew	Hristo Petrov, Jana Toom, Brigitte van den Berg
S&D	Francisco Assis, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Vivien Costanzo, Johan Danielsson, Marit Maij, Aodhán Ó Ríordáin, Evelyn Regner, Rosa Serrano Sierra, Raffaele Topo
The Left	Li Andersson, Konstantinos Arvanitis, Per Clausen, Kathleen Funchion, João Oliveira
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Maria Ohisalo

6	-
ESN	Christine Anderson, Petar Volgin
PfE	Jaroslav Knot, Margarita de la Pisa Carrión, Pál Szekeres, Séverine Werbrouck

5	0
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Marlena Maląg, Francesco Torselli, Mariateresa Vivaldini

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää